

Ölçü Kaçtı!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Dünyada meydana gelen tabii afetler, toprağın ve suyun kalitesini, niteliğini yitiriyor olduğuna dair işaretler, iklim sorunları gibi gelişmeleri değerlendirenler dünyanın ve tabiatın bozulduğunu, orijinalliğinin kaybolduğunu söylüyorlar. Artık gübre kullanmadan toprak ürün vermiyor. İleride su savaşlarının çıkacağı tespitleri dillendiriliyor.

Denizler kirlenmiş, toprak eskimiştir. Bunlara diyecek sözümüz yok; zaten gözle de görülebiliyor. Peki, su ve toprağın bozulması, iklimin değişmesi, mevsimlerin karışması doğru da insan bozulmadı mı? İnsanın ölçüsü kaçmadı mı? Veya bütün bunlar insan yüzünden olmadı mı? İnsanın kullandığı dünyada ve oluşturduğu yapılanmada ortaya çıkmadı mı bütün bu bozulma? İnsanın insanlığı, kimliği hatta biyolojisi yerinde mi ki? İnsan olarak onurlu, güçlü, vakur kimliğimizle yaşayabiliyor muyuz?

Su ve iklim sorununu çözmeye gücümüz belki yetmiyor olabilir. Bundan dert yanabiliriz. Suların azalması, kuraklığın sonuçları ve tabiata bağlı diğer meseleler hakkında ağıt yakabiliriz belki ama insanın eskimesine, insanlığın ölçüsünün kaçmasına, insan olmanın gereklerinden hayvan olmaya doğru kaymaya kim, hangi değerlendirmeye yaklaşacak? Günümüzde insanların açlık ve fakirliğinden söz ediliyor, başkaları da zekâtını verecek yer bulamadığını söylüyor. Aç olduğunu söyleyen insanların yalan söylediği manasında demiyorum; buradan başka bir noktaya varmaya çalışacağız.

Afrika veya Uzak Asya'nın bir köyünde gerçekten yirmi gün boyunca bir tas çorbayı dolu dolu içemeyen insan da "açım" diyor, öyle veya böyle asgarî bir ücreti cebine koyabilen de aynı cümleyi söylüyor. Bunların hangisi aç? Açlığın ölçüsü her gün et kızartamıyor olmak mıdır?

Burada insanlar olarak bazı ölçülerimizin eridiği ve yeni bir insanlık ortaya çıktığından söz edilebilir. Yeni insan; Allah'a ibadet etmeyi, beş vakit namaz kılmayı, Kur'an okumayı, harama-helale dikkat etmeyi bir kenara bırakalım; insanî biyoloji ve yapısıyla tüketmek, gezmek, izlemek, yorumlamak, sevmek, oynamak ve tüketmek, gezmek, izlemek, yorumlamak, sevmek, oynamak; sonra bir daha baştan yine aynı şeyleri yapma programlıdır. Yeni insanın yapıp ettikleri ve algı dünyasıyla ilgili bin kelimelelik bir tarif oluşturmaya çalışsak toplamda hepsinin çıktığı yer bu kelimeler veya belki bir iki tane daha ilavesidir. Yorum yapar bir de. Doktor değildir ama hastalık hakkında konuşur. Ömründe tornavidanın yıldız olanıyla düzünü ayırt etmiş değildir ama uzay araçları konusunda konuşur. Ev sahibi değildir, evlenmemiştir bile ama ülkenin nasıl idare edileceğiyle ilgili sabahtan akşama konuşur.

Yeni insan, beş yaşındaki çocuktan altmış beş yaşındakine kadar bunlardan ibarettir. A veya b şahsıyla alakalı olmaktan ziyade böyle bir nesilden söz ediyoruz. Bu nesil para harcamada, izlemekte, gezmekte, yorum yapmakta, yeme-içmede, beğenmemede, daima yenilenen lezzetlerde uzmanlaşmıştır. On beş gün boyunca önüne en lezizinden pirzola konsa ol altıncı gün sofradan aç kalkmayı yeğler. Sağlığını bitirecek, ne olduğu belirsiz bir malzemeyle yapılmış cipsi pirzolaya tercih eder. Çünkü her şeyin değişmesi ve yenilenmesi gerektiğine inanmış, hayatını böyle şekillendirmiştir.

Huyu o dereceye varmış durumdadır ki eşini dahi sanki arabadan söz ediyormuş gibi bir süre sonra ondan bıkararak değiştirmeyi isteyebilir. Hâlbuki evlendikleri sıralar 'bir yastıkta kocamaları için' dualar edilmiştir onlara... Aynı evin yetiyor olması meselesinden önce hep aynı evde oturuyor olmak meseledir; evi herhangi bir zararı ya da eksiği olmasa da bir süre sonra değiştirmesi gerekir... Geçen sene aldığı telefonunu nerdeyse kullanmaya utandır durumdadır; bir senedir aynı telefonu kullanmak utanılabilir bir şeydir...

İşte, tabiatın ve dünyanın tümünden bozulmasının yanında insan da insanlığını koruyor değildir; o da bozulmuştur. İmanı ve ibadet hayatı açısından bir değerlendirme değildir bu; insanlık ve insanî biyoloji açısından böyledir.

Tam anlamıyla ve şüphesiz söylenebilir ki çocuğundan yaşlısına her ferдинin şımarık olduğu bir nesilden bahsedebiliriz. Hiçbir şeyde sebatımız, gücümüz, istikrarımız olmuyor. Düşük de olsa bir faiz ilan edilmeye görsün; her taraf satılık ev ilanlarıyla doluveriyor. Yeni bir koltuk veya eşya yapılmasın; mağazalarda kuyruk oluyor. Benim cep telefonu ihtiyacım, ihtiyacımı görmesi için mi alınmalı; yeni bir modeli üretildiği için mi? Bu sorunun cevabı çocuklardan ihtiyaçlara kadar yediden yetmişe herkeste aynı: “Çünkü yeni modeli çıktı.” O cep telefonu yokken insanlar nasıl yaşamışlar, haberleşebilmişler diye şaşırmadan edemiyoruz. Ayakkabısını tamir ettirmek nedir bilmeyen, ilk yırtığında atıp hemen yenisini almaya zihin çalıştıran bu şımarıklık böyle sürer mi? Günah mı sevap mı olduğunu bir kenara bırakalım, bu şımarıklık tabiat dengelerinin kaldıracağı bir durum mudur?

Alkolün yaygınlaşması, fuhşun diz boyu hâle gelmesi, ahlâkın gözden kaybolması ve insanların sadece gezme, yeme, harcama hedefine odaklanarak hayat sürmesinden sonra ibadet, ahlâk, saygı gibi değerleri kim sahiplenecek? Farkında olarak veya olmayarak anneler ve babalar da “Biz zamanında çok çektik, çocuğumuz çekmesin” minvalinde bir anlayışın arkasına sığınarak her emri kanun olan bir çocuk modeli yetiştirmektedirler. Hâşâ, çocuğumuzun istemesi bir kenara, istemesini tahmin etmemiz bile markete koşup dileğini yerine getirmek için yeterli hâle gelmiş durumdadır. Anneler-babalar, çocuğun dediğinin niye yerine getirilmediği uğrunda birbiriyle kavga edebiliyorlar.

Sonunda da arzuları adeta kanunlaşmış şekilde yetişen çocuklara eş dayandırmaya çalışılacak. Hâlbuki o hayatında bir eş istemeyecek; cariye ve köle isteyecek. Kimse de ona kölelik etmeyeceğinden, zaten köle olmasını beklediği de aynı nesle mensup oluşu itibarıyla karşısında bir köle beklediğinden, ortaya gayet beklenir durumda bir çatışma çıkacaktır.

Bu anlayışın doğurduğu bedeller şu anda ödenmektedir. Çılgın, müsrif, ölçsüz ve dengesiz bir nesil gelmiştir. Bu nesli yetiştiren bir önceki nesil ise asgarî ücreti bile bulamayan hatta kışın İstanbul’da yiyeceği peyniri yaz ayları boyunca köyde çalışarak kendisi yaptıktan sonra getiren insanlardan oluşuyordu. Şimdikilerin çocuklarıysa önümüzdeki yirmi yıl içinde nasıl olacak, bunu hiç hayal edebiliyor muyuz? Beddualar etmeyecekler mi bugünkü şımarık neslin sebebi olmuş kimselere?

Önümüzdeki manzaranın sebebi kesinlikle ve kesinlikle teknoloji değildir. Televizyonundan telefonuna varıncaya kadar teknoloji, Allah’ın bir nimetidir. Rabbimiz muz da yaratmıştır ve insan her gün bir muz yese ondan şifa bulabilir; ama her gün on tane muz yerse bulduğu şifa olmaz. Burada muz kabahatli değildir. Teknoloji nimeti de bu gözle anlaşılırsa suçun onda olmadığı, nimete azman biçimde yaklaşmanın yanlışlığı meydana çıkar.

Çocuklarımızın oyuncak sahibi olmaları güzel bir nimettir ama üç odalı bir evin odalarından biri çocuğun oyuncak deposu hâline dönüştürülecek kadar fazla oyuncuğun da normal olmayacağı meydandadır. Çocuğa elbette sertlik gösterip çıkışmak insanca olmaz ama her emri de birinci dereceden önemli, değiştirilemez kanun maddesi olarak anlaşılırsa bu makul müdür? Nimetleri ölçsüz kullandığımız için bu nesil de ölçüyü kaçıran bir nesil olarak ortaya çıkmıştır.

Yiyeceği, kıyafeti, bineği, eğitimi şımartılmış bu nesil kendiliğinden oluşmamıştır. Sadece para harcamak için yaratılmış ve başka hiçbir gayesi yokmuş gibi davranan, dine ve insanlığa ait mukaddes değerleri uyuşturucu gibi gören, başkasına saygıyı ve büyüğüne karşı alttan alma mecburiyetini zararlı gören nesil mantar gibi türemedi. Bu bir belaydı. Allah’ın oyun ve eğlence olmaktan ibaret diye tanıttığı dünyayı put hâline getirerek tapınan (çünkü evinin perdesinin renginden dolayı çıkmış bir tartışmanın büyüüp boşanmaya varabilmesi, o kişilerin dünyaya tapmalarından başka bir anlama gelmez) kimseler bugünkü manzaranın sebebdirler.

Bir anne-babanın lakayt, gevşek, ahlâk ve insanlık zedeleyen sözü söylemesi yirmi sene sonra abuk subuk karakterli bir insanın meydana çıkmasına neden olabilmektedir. İnsanlık mükerrerdir, asla ucuz değildir ve helâkine gidecek sebepler de aynı derecede önemli bir meseledir.

Dünyayı cennet zannetmek bir bela çeşididir. Dünya, cennete gidilen yerdir ama cennet değildir. Ancak biz Kur'an'dan koştığımız, Allah'ın şeriatını yalnızca Mekke'de hacı olmuş kimselerin hatıralarından ibaret sanan anlayışlara ses çıkarmadığımızdan, hilafet toprağı olan İstanbul'da alkol tüketilmesine günümüzden yüz elli yıl önceki âlimler, münevverler ve eşraf gerekli tepkiyi gösteremediğindendir ki ellerinden büyük bir devlet gitmiş, hilafet yitirilmiş ve nesiller savaş meydanlarında kaybolmuştur. Fakat Allah'ın cezası yine de bitmemiştir, ceza devam etmektedir.

İsra suresinin 16. ayetinde, her şeyin kesin biçimde sahibi ve şu fani dünyada sözü mutlak geçerli olan Allah'ımız; bir milleti, ülkeyi, toplumu helâk etmeyi istediğinde ne yapacağını anlatmaktadır. Biz zannediyoruz ki Allah, bir şehri veya halkı helâk edeceği zaman onların suyunu kesiyor, ekmeklerini ellerinden alıyor, hayvanları telef oluyor... Hâlbuki bu tür azaba bizim ümmetimiz hiç muhatap olmamıştır, bundan sonra da yapmayacağına dair hadis-i şerifler vardır. Böyle azap çeşitleri geçmiş ümmetlere yaşılmıştır.

Ancak bu ayet, başka bir durumdan söz etmektedir. Nesillerin şımartılması diye bir azap çeşidi vardır Allah'ın. Aynı zamanda En'âm suresinin 42. ayetinde de bu durum haber verilmektedir. Alkolün çoğalması, cinsel sapıklıklar, zina, faiz ve diğer büyük başkaldırmalar serbest hâle gelirse Allah da suyumuzu keser, güneşi çıkarmaz, karanlıkta boğulup ölürüz zannediyorsak da böyle yapmayacağını, tam aksini yapacağını haber veriyor. "Peygamberin sözünü dinlemeye artık hiçbir şekilde alaka göstermeyeceklerini anladığımız zaman nimetleri bollaştırırız" buyuruyor:

وَأِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَسُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاَهَا تَدْمِيرًا

"Bir şehri helâk etmek istediğimiz zaman o şehrin şımarıklarını devreye sokarız; onlar da her türlü rezilliği yaparlar. Sonuçta helâki hak ettikleri için de köklerini kuruturuz."

Burada ilginç bir hâl söz konusu olduğu meydandadır. Çünkü bir 'cezalandırma' olmasından bizim anladığımız, elimizde olanların alınması ve nimet mahrumiyetidir. Allah ise bunun tam aksini yani bizim 'ödüllendirme' olmasını düşüneceğimiz bir şeyi yapacağını buyuruyor. Ödevimizi yapmadığımız için bize istediğimizden daha fazlasını vereceğini söylüyor. Bu nedenledir ki Allah'a en büyük isyanların yapıldığı Batı toplumları, Allah'a en güzel ibadetlerin yapıldığı Müslüman toplumlardan daha çok refah içinde yaşarlar.

Tefekkür, insanın meziyetidir. Bu ayet-i kerime, eski milletlerin bir masalı değildir. Bize hitap eden Kur'an tarafından yine bize söylenmektedir.

Beni çok üzen ve ders çıkardığım bir hatıramı burada nakletmeliyim. Bir gün yaşlı bir hocaefendiyle evinin önünde oturuyor, bazı meseleleri konuşuyorduk. O sırada bir taksinin içinde dört genç oturmuş, hoparlöre son sesi vermişler ve yüksek gürültüyle önümüzden geçiyorlardı. O kadar fazla gürültü vardı ki bir tank filosu geçtiği zannedilebilirdi. Onlar sokağın başından sonuna geçene kadar birbirimizi duyamadığımızdan konuşamadık.

Geçişleri bitti, gürültü de uzaklaştı. Hocaefendi bana, "Bunları tanıdın mı?" diye sordu. Tanımadığımı söyledim. Kendisinin onları tanıdığını, üstelik benim de tanıdığımı söyledi. Sonra da "Bunların kim olduğu İsra suresinde zikrediliyor" diyerek bu ayeti okudu. Allah Teâlâ, helâk edilmeyi hak etmiş bir yerde yaşayan zenginlerin çocuklarını şımartacağını, bu helâki onlar nedeniyle yapacağını buyuruyor. Bunlar zevke, ekonomiye, ahlâka, insanlığa uygun olmayan işler yapan kimselerdir. İşte, Allah'tan kopmanın ve bütün şeriatıyla İslam'ı kenara bırakıp yok kabul etmenin sonucunda gelecek ceza budur.

Ekonomik anlamda bunca şımarıklıklar, ufak tartışmaları boşanarak bir aileyi yıkmaya vardırın ölçsüzlükler, kendisini dünyaya getirerek gençliklerini feda edip en zor günlerinde onu yetiştiren anne-babasını basit gören terbiyesizlikler ne ahlak ne de vatan mefhumunu keyfinden öne geçiremeyen anlayışlar üzerimizde Allah'ın birer belasıdır. Ya acilen herkes Rabbine dönecek, topluca tövbe ve istiğfar edilecektir ya da ufukta kendini gösteren bu bela toptan helâkimize doğru ilerleyecektir.

Bir cinsellik kudurmuşluğu vardır ki yollar, medya cihazları ve akla gelebilecek her yer karşı cinsin birbirini kışkırtacağı birer zemin hâline getirilmiştir. Akşama kadar kendi eşinden başka sayılamayacak kadar 'eş aday' görüntüsüyle boğuşan insan, akşam beğenmeyeceği bir eşi ile karşılaşmaktadır – erkeği ve kadınıyla. Sonuçta da tatmin olmaz, aynı manzarayı üç gün üst üste beğenmez, en küçük hatayı dahi affetmez, zevkenden taviz veremez bir nesil gelmiştir ki ayetin bahsettiği o şımarık nesil tam da budur.

Allah'tan kopmamızın karşılığıdır bu. Allah'ın adıyla kıydığımız nikâhları modernliğe ve insanların algılarına kurban ettiğimiz evliliklerle hayat sürer olmanın sonucudur. Kur'an'ı Araplar'ın kitabı, İsviçre kanunlarını da kendi geleceğimiz olarak görmenin sonucu budur. Topraklarımızdan kovduğumuz, halife ve hilafet değil, dinimizdi. Yeni din de mevcut belalarımız olarak meyve verdi. Cinselliği kudurmuş, silikondan bile cinselliğinin tatminini arayan, sapık bir nesil gelmiştir.

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem, *"İçine girip sığınabileceği ve yağmurdan, tehlikelerden korunabileceği bir evi olana ne mutlu"* buyurduğu hâlde evlerimiz huzurlarımızı gömdüğümüz zindanlar hâline gelmiş durumdadır. Çünkü görmeyi istemediğin eşinle buluşma, beklentileri olan ve seni sinir küpü hâline getiren çocuklar tarafından darlanma yeri oldu ev. Nimetti, sıkıntıya dönüştü. Evlerimizde Allah'ın sözü geçmediğinden şeytan söz sahibi oldu ve şeytanın gayesi de bize huzur vermek değildir.

Şurasını tekraren vurgulamalıyım ki bahsettiğimiz bu meseleler iman ve din konularıyla alakalı olmaktan ziyade, insanlığımızla ilgili başlıklardır. İman ve ibadet konularına sıra gelebilmesi için öncelikle insanlığımızın yerleşebilmesi lazımdır. Mahkeme kapılarını ve hapisaneleri dolduran bir nesille cihadı konuşmak mümkün olur mu? Ashab-ı kiramın imanını, Kur'an'ı zevk alarak okumayı böyle kimseler arasında kime ve nasıl anlatabilirsin? Ahlâka nasıl yer ayırabilirsin? Hangi ahlâk? Ne kadar tüketirse o denli mutlu olacağını düşünen birine çok tost yerse kolesterolünün yükseleceği uyarısı ne işe yarar? O pastırmalı tost yemekten kaşarlısını yemeye ikna olabilir en fazla. Çünkü zihni tüketmeye programlıdır.

Kendine acımayan, sağlığını ve geleceğini düşünmeyen biri diğer Müslüman kardeşlerine veya insanlıkta kardeşi olan kimselere acıma hissi nasıl taşıyabilir? Parayı herkes seviyor ama emek vermeye yanaşmak istemiyorsa bu neyi gerektirir? Çalmak, rüşvet, hile, kumar yoluyla kazanmanın peşinde olur. Çünkü mal biriktirmeye tapınıyor ama bunun için çalışma peşinde olmuyorsa ihtiyacını karşılamak da bu yollara kalmaktadır. İnsanların devlet memurluğuna tapınmalarının, kendileri olamamışlarsa çocuklarını o kapiya götürmelerinin sebebi de budur. Haftanın beş günü mesai, üç günü bir şekilde kaynatıp kalan iki günü de gevezelikle geçirip maaş alma düşüncesi tatlı gelmektedir.

Helal, israfsız, şükrü yerine getirilmiş nimet yenmedikçe bu şımarıklık bitmeyecektir. Helal kazanacağız, israfsız harcayacağız ve Allah'ın hakkı olan şükrü sözle, kalbimizle, bedenimizle ve kazancımızdan da vererek yerine getireceğiz. Bugünkü pozisyonumuz, şeytana kölelikten başka bir yola götürecektir bizi.

*

Bahsettiğimiz bu konulardan söz açacak hocalara verilebilecek hazır cevaplardan biri, "Allah'tan kork! Bunca imam-hatip okulunu, şehirlerin göbeğinde inşa edilen camileri görmüyor musun?" diyerek

betonla ilgili gelişmeleri, durumun o kadar da kötü olmadığının belgesi olarak ileri sürmektir. Ben kör değilim elbette. Şehirlerin merkezinde koca koca camiler bulunduğunu ben de görüyorum. Fakat betonların rahatlatıcı, konfora boğucu etkisiyle gayret ve cihad ruhundan uzaklaşma tehlikesiyle burun buruna olduğumuzun görölmesini istiyorum. Minarelere değil, insana çalışmamız lazımdır. Rabbimiz kulluk etmemizi, namaz kılmamızı emretmektedir ve Medine’yi İslam’a devlet hâline getirenlerin bizimkiler kadar büyük camileri yoktu. Ayaklarında çarık da yoktu belki. Mezara konduklarında kefen için bez bulunamayacak kadar yokluk içinde yaşıyorlardı.

Elbette Őehirlerimizin göbeklerinde, dinimizin sembolü olan büyük camilerin yapılmasına karşı çıkacak hâlimiz yoktur; buna Őükretmesek nankörlük olur. Ancak kıyamet gününde o camileri sırtımıza koyup mahşer yerine götürerek emeklerimizin karşılığı olarak sunmayacağız; o camilerde kılınmış/kılınmamış namazlar nedeniyle hesap vereceğiz. İmam-hatip liseleri, ilahiyat fakülteleri ve Kur’an kursları birer fırsattır; sonuç değil. Değerlendirilemedikleri sürece bütün bir nesli tutup medreseden mezun etseniz iyi bir sonuç elde edildiği manasına gelmez. Avunmak ile doğru sonuç elde etmeyi birbirine karştırmamamız gerekir.

Ashab-ı kiramdan Ebu’d-Derdâ radiyallahu anh, bir ifadesinde adeta günümüzü görerek konuşmuş gibidir. Hitap ettiği, rengârenk ve ‘cici’ hâle getirilmiş Mushaflara, büyük boyalar dökülerek yapılmış camilere yeterli gözüyle bakanlardır. Őöyle diyor: “Kur’an-ı Kerim’i renkli ve boyalı bastıkları, camilerini boyayıp süsledikleri zaman belanızı buldunuz demektir.” Bunu büyük bir sahabi, niye söylüyor? Çünkü biz Mushaf’ın iman edenleriyiz; müzecileri değil. Kur’an ile okuyup amel etmek üzerinden bir ilişki kurmamız gerekiyor; seyretmek için değil. Camiler Rabbimizle buluşma yerlerimizdir; dekor ve sanat sergileme yerleri değildir. Asıl gidip astar geldiğinde ortaya çıkan sonuç, sahabinin dilinde “belayı bulmak” diye ifade edilmiştir.

Bu doğrultudaki sahneleri ramazan ayında izlemek de mümkündür. Zühd, sadaka, az yeme, dünyadan bir aylığına kopma ayı olan ramazanı, marketlerin ürün yetiştiremediği bir mevsime dönüştürmüş durumdayız. Kimliğinden, kulluğundan yön değiştirenlere Allah’ın göre göre ve hissederek tattırđı bir azaptan başka Őey değildir bütün bu ölçü kaçırmalar.

Tablomuz acıdır ama ümitvarız. Herkes yanlış yöne gitse ben, eşim ve çocuklarımız öyle olmayız ve kurtuluruz. Böyle düşünmeye mecburuz. Yaşadığımız feci manzaralar da Allah’a dönüş kapımızın kapandığını gösteriyor değildir zira henüz kıyamet kopmamıştır. Kıyamet kopmadan da tövbe umudumuz tükenmez.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.